

Стенографски дневник

HI

66. заседание

Сряда, 7 май 1947 г.

(Открито в 15 ч. 35 м.)

Председателствувал председателят Васил Коларов.

Секретари: Рада Ноева и Йордан Чобанов.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Съобщения:	Стр.
Отпуски	1335
Оставки на народните представители Димитър Ганев и Ранчо Кеманчелжиев и произгласяване за техни заместници Шакир Махмудов Папов и Пане Стоянов Иванов Милошев. (Приемане)	1336
Почитане паметта на починалия народен представител Любомир Иванов Коларов	1336
Произгласяване за народен представител Васил Горанов Петков	1336
Питане от Георги Василев	1336
Отговор на питането от министъра на вътрешните работи	1336
Питане до Дичо Тодоров	1337
Отговор на питането от министъра на вътрешните работи	1337

	Стр.
Питане на Калю Малев	1338
Отговор на питането от министъра на вътрешните работи	1338
Питане от Митю Седев	1336
Отговор на питането от министъра на вътрешните работи	1336
Предложение	1338
Законопроекти	1338
Дневен ред:	
Предложение: 1. За одобрение 5. постановление на Министерския съвет, протокол № 46 — относно освобождаването от акциз чистия спирт за Държавната военна фабрика в гр. Казанлък. (Приемане)	1339
2. Законопроект за връщане имотите на преселниците от Българската област. (Приемане на първо четене)	1339
Дневен ред за следващото заседание	1339

Председателят Васил Коларов: (Звъни) Присъствуват нужното число народни представители. Обявявам заседанието за открито.

(От заседанието отсъствуват следните г-да народни представители: д-р Александър Бонкин, Александър Ковачев, Ангел Бъчваров, Ангел п. Илиев, Андрей Михайлов, Андрей Пенев, Ахмед Хосеинов, Борис Чанджиев, Борис Николов, Борис Томов, Васил Диков, Васил Горанов, Васил Петков, д-р Васил Ханджиев, Венера Клиничарова, Генчо Райков, Георги Кръстев, д-р Георги Петков, д-р Георги Славчев, Георги Малинов, Георги Попиванов, Горан Ангелов, Господин Димов, Груди Атанасов, Димитър Нейков, Димитър Паунов, Димитър Ангелов, Дочо Шипков, Елисавета п. Антонова, Емил Антонов, Жейка Хардалова, Иван Текемски, Иван Василев, Иван Димитров, Иван п. Димитров, Иван Попов, Иван Николов, Иван Рангелов, Израел Майер, Илия Ставрев, Илия Вълчев, Илия Добрев, Исмаил Сарходжов, Йордан Попов, Йордан Костов, Кирил Клисурски, Кирил Попов, Крум Кюляков, Кръстю Стойчев, Кръстю Пелков, Кръстю Добрев, Кръстю Николов, Лалю Ганчев, Лалю Ширков, Любен Боянов, Любен Гумеров, Макра Гюлева, Марин Шинаров, Марин Маринов, Мата Тюркеджиева, Минчо Минчев, Минчо Драндревски, Младен Биджов, Мустафа Юмеров, Никола Минчев, Никола Дрънговски, Нино Николов, Пеко Таков, Пело Пеловски, Петко Димитров, Петко Лалов, Петко Пеев, Петър Божинов, Петър Русев, Сабри Мехмедов, Спас Христов, Стамо Костадинов, Станка Димитрова, Стефан Цанов, Стоян Кърлов, Стоян Гюров, Стоян Петровски, Стоян Попов, Тано Цолов, Тодор Найденов, Тодор Тихолов, Трифон Йорданов, Христо Пулев, Цанко Григоров, Цвистан Гаджовски, Цола Драгойчева, Цоло Кръстев и Юсни Еминов)

Председателството е разрешило отпуски на следните г-да народни представители: Ангел п. Илиев — 1 ден, Бочо Илиев — 2 дена, Владимир Димчев — 1 ден, Вера Македонска — 10 дни, Георги Кръстев — 2 дена, Жейка Хардалова — 8 дни, Илия Игнатов — 2 дена, Костадин Горбанов — 1 ден, Любен Димитров — 1 ден, Милан Данев Димов — 1 ден, Павел Цолов — 1 ден, Петър п. Иванов — 6 дни, Спас Найденов — 1 ден, Стоян Нещев — 4 дни, Тодор Лазаров — 1 ден, Трифун Кучев — 1 ден, Цанко Григоров — 10 дни, Борис Бумбаров — 1 ден, Петко Ив. Франгов — 1 ден, Цвистан Максимов — 4 дни, Стамо Коев — 14 дни, д-р Йордан Чернев — 5 дни, д-р Георги Петков — 1 ден, Димитър Стоянов Ангелов — 3 дни, Атанас Добревски — 3 дни, Христо Стоянов — 2 дена и Илия Ставрев — 2 дена.

Следващите г-да народни представители, които са ползували вече повече от 20 дни отпуск, желят нов отпуск, който следва да бъде разрешен от Народното събрание.

Анастасия Вълкова иска 13 дни отпуск. Ползувала е досега 48 дни отпуск. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Андрей Михайлов иска 10 дни отпуск. Ползувал е досега 90 дни. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Борис Тасков иска 24 дни отпуск. Ползувал е досега 7 дни. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да

вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Георги Костов иска 22 дни отпуск. Ползувал е досега 14 дни. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Груди Атанасов иска 24 дни отпуск. Ползувал е досега 14 дни. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Запрян Танев иска 17 дни отпуск. Ползувал е досега 9 дни. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Иван Стапков иска 26 дни отпуск. Ползувал е досега 24 дни. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Кръстю Стойчев иска 24 дни отпуск. Ползувал е досега 28 дни. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Кръстю Добрев иска 12 дни отпуск. Ползувал е досега 19 дни. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Любен Гумеров иска 12 дни отпуск. Ползувал е досега 22 дни. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Никола Палтачев иска 24 дни отпуск. Ползувал е досега 12 дни. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Никола Попов иска 29 дни отпуск. Ползувал е досега 16 дни. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пело Пеловски иска 31 ден отпуск. Ползувал е досега 22 дни. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Сава Дълбоков иска 3 дни отпуск. Ползувал е досега 46 дни. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Стоян Гюров иска 24 дни отпуск. Ползувал е досега 7 дни. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Христо Георгиев Попов иска 6 дни отпуск. Ползувал е досега 19 дни. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Йордан Г. Попов иска 9 дни отпуск, по болест. Прилага медицинско свидетелство. Ползувал е досега 17 дни. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Крум Кюляков иска 30 дни отпуск по болест. Прилага медицинско свидетелство. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Георги Кръстев иска 3 дни отпуск. Ползувал е досега 20 дни. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Елисавета п. Антонова иска 15 дни отпуск. Ползувала е досега 7 дни отпуск. Които са съгласни да бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-д народни представители! Постъпило е заявление от Димитър Ганев Върбанов, народен представител от III Софийска градска избирателна колегия, с което си подава оставката, понеже преминава на служба в Министерството на външните работи. Моля г-да народните представители, които са съгласни да бъде приета оставката на народния представител Димитър Ганев Върбанов, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

По списъка на Работническата партия в III Софийска градска избирателна колегия следва Григор Георгиев Врабански, а подир него Христина Минева Брадинска. Те са подали заявление, че се отказват от своите места. След тях следва Шакир Махмудов Пашов, който, съгласно избирателния закон, следва да бъде провъзгласен за народен представител. Моля г-да народните представители, които са съгласни да бъде провъзгласен Шакир Махмудов Пашов за народен представител, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Постъпило е заявление от народния представител Ранчо Кеменчеджиев, самоковски народен представител, с което заявява, че си подава оставката, тъй като преминава на държавна служба. По списъка на Работническата партия в Самоковска избирателна колегия следва Пане Стоянов Иванков Милошев. Моля г-да народните представители, които са съгласни да бъде приета оставката на народния представител Ранчо Кеменчеджиев и на негово място да бъде провъзгласен за народен представител, съгласно избирателния закон, Пане Стоянов Иванков Милошев, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-да народни представители! На 30 април т. г. се помина народният представител от Михайловградска избирателна колегия Любомир Иванов Коларов. За почитане на неговата памет моля народните представители да станат прави. Членовете на бюрото, министрите и народните представители стават прави в едноминутио мълчание.

По списъка на партийната група от Михайловградска избирателна колегия, от която е избран покойният Любомир Иванов Коларов, следва Васил Горанов Петков. Моля г-да народните представители, които са съгласни да бъде провъзгласен на мястото на покойния Любомир Иванов Коларов за народен представител Васил Горанов Петков, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Съобщавам на г-да народните представители, че е постъпило питане от народния представител от Софийска селска околия Никола Д. Петков, по повод спирането на в. „Народно земеделско знаме“. Питането е отправено до г. министър-председателя. Препис от питането ще бъде изпратен на г-н министър-председателя, за да даде нужния отговор.

Постъпило е също питане от народния представител от Харманлийска избирателна колегия Стратия Скерлев Сидеров, относно корекцията на р. Олу-дере, където са били изпратени трудоващи. без за тая цел да има утвърдени планове. Питането е отправено до г-н министъра на земеделието и държавните имоти. Препис от него ще бъде изпратен на г-н министъра, за да даде отговор.

Г-да народни представители! Г-н министърът на вътрешните работи е представил в писмена форма отговори на повече от 15 питання. Тия отговори не можах да бъдат четени своевременно пред вид на това, че Великото народно събрание беше извънредно претрупано с гласуване на важни закони и главно — с гласуване на бюджета. Макар и да отсъствува г-н министърът на вътрешните работи, тъй като отговорите са в писмен вид и се намират тук, те могат да бъдат прочетени.

Един от опозицията: Такава практика няма.

Иван Коприков (сЛ): Трябва да се развият питаннята и министърът да отговори лично. Такава практика няма.

Председател Васил Коларов: Всеки народен представител ще развие питането си.

Първото питане е от кюстендилския народен представител г-н Георги Василев. Тук ли е?

Георги Василев (зНП): Да, тук съм.

Председател Васил Коларов: Моля, развийте питането си.

Георги Василев (зНП): (От трибуната, Чете) „Чрез г-на председателя на Великото народно събрание, до г-на министъра на вътрешните работи. Тук. Питане от Георги Василев, кюстендилски народен представител. Г-н министре! Известно ли Ви е защо е арестуван секретарят на кюстендилското околийско настоятелство на БЗНС — Никола Петков, Серафим Изпорски, от с. Ваксево — Кюстендилско? Същият е арестуван по нареждане на областния инспектор Никола Руски без всякакъв повод и причина. Държан е 24 часа във Ваксевския милиционерски участък и вечерта на 4 т. м. към 7 часа е вдигнат с лека кола от участъка и закаран в Кюстендил. До кога мислите да продължават безпричинните арестувания на сдружените земеделци и ако смятате да преустановите тоя повсеместен терор, провеждан от Вашите органи, какво сте направили за това? Народен представител: Г. Василев, София, 5 декември 1946 г.“

Петър Анастасов (сЛ): От декември месец! От ланската година!

Председател Васил Коларов: Ще се прочете отговорът на министъра на вътрешните работи.

Секретар Йордан Чобанов (к): Отговорът на г-н министъра на вътрешните работи до председателя на Великото народно събрание гласи: (Чете)

„Г-н председателю! От направената проверка чрез органи на Министерството на вътрешните работи във връзка с арестуването на Серафим Изпорски, от с. Ваксево, Кюстендилско, на 3 декември 1946 г., се установява следното:

Действително Серафим Давидков Изпорски е бил задържан от органи на милицията на 3 декември 1946 г. Не е вярно твърдението, че въпросното лице било арестувано безпричинно. Неговото задържане е станало поради това, че се е занимавал с незаконна продажба на гербови и пощенски марки. (Смях сред опозицията. Ръкоплескания от мнозинството), без да има право и необходимата привилегия за това. Освен това същият е водил разложителна дейност и е създавал вражеско настроение сред селяните спрямо властта и е подстрекавал хората да не дават под наем помещения на новообразуваната шивашка кооперация в с. Койно, Кюстендилско. Министър: Антон Югов.“

Един от опозицията: Позор!

Един от комунистите: Позор за вас.

Председател Васил Коларов: Следващото питане е от народния представител Митю Седев. Има думата г-н Седев, за да развие питането си.

Никола Петков (зНП): Питайте народния представител за формалност, доволен ли е от отговора.

Председател Васил Коларов: Моля! Народният представител знае дали е доволен или не е доволен.

Никола Петков (зНП): За формалност барем го питайте.

Георги Василев (зНП): Г-н председателю! Защо не ми давате думата да кажа доволен ли съм или не съм?

Председател Васил Коларов: Кажете!

Георги Василев (зНП): Заявявам, че не съм доволен от отговора на г-н министъра на вътрешните работи, защото тоя отговор, така както е представен, абсолютно не отговаря на истината. Защо? Затова защото органите на Дирекцията на милицията в Кюстендил са искали от прокурора разрешение за задържане на Серафим Изпорски не по тия мотиви. Аз много съжалявам, че Вие не насрочихте отговора на питането предварително, за да Ви дам препис от писмото на милицията.

Председател Васил Коларов: По питання дебати не се водят. Министърът ви дава отговор и Вие ще кажете дали сте доволен или не сте доволен. (Звъни)

Георги Василев (зНП): Аз отговарям, защо не съм доволен, г-н председателю!

Председател Васил Коларов: Има думата народният представител г-н Седев, за да прочете питането си.

Митю Седев (зНП): (От трибуната, Чете) „Г-н министре! Вам е известно, че в чужбина следват значителен брой български студенти. Една част от тези студенти са прекрачили границата на страната, защото е трябвало да следват или специализират науки които в близкото минало не са били застъпени в нашите университети. Тези лица, някои от които са завършили семестриално, са били в невъзможност да се явят на последния си изпит, защото са били повикани във войската, за да отбият военната си повинност. Други пък са изказали желание да следват в чужбина в добре обзаведени и напълно пригодени за целта чужди университети по добри специалности професори с голяма известност в науката. Трети желаят да стажуват при такива професори, там, където са следвали и завършили своето висше образование.“

Много студенти от тези категории са поискали от Министерството на народното просвещение и са получили разрешение за следване в чужбина, но когато са се отнесли до милицията с искане да им се дадат паспорти и виза, която в „демократична“ България, за съжаление и нещастие на народа, си е извоювала положение на най-върховен разпоредител със съдбата, живота, имота и бъдещето на българските граждани, отказва да им издаде паспорти само защото, че тя се съмнява или ги подозира в опозиционерство или просто, защото са опозиционери — земеделци, социалисти и анархисти. Отказани са паспорти на Колю Атанасов от с. Руките, Чирпанско, антифашист, концлагерист от фашистко време, на Георги Генев от с. Верен, Чирпанско, тоже антифашист, Тенчо Благоев, от гр. Хасково, антифашист, била му убит през септември 1923 г.

Отказани са паспорти на много други, защото са опозиционери, които имена е излишно да цитирам.

В същото време милицията издава безпрепятствено паспорти и разрешение за заминаване в чужбина на студенти, числящи се към Р М С и Р П (к). Мога да посоча много такива случаи, някои от които заминаха за Чехия с аероплан.

Тези постъпки на милицията са в пълно противоречие с принцип за равенството на българските граждани пред законите и не почиват на никакво законно основание. Те са в пълен разрез с сповестената на 17 септември 1944 г. декларация на бившето правителство и с декларацията на настоящото правителство, чрез която обеща свобода на учението.

Ето защо моля, г-н министре, да ми отговорите:

1. На какво основание и какви са мотивите на милицията, за да отказва да дава паспорти и визи на онези студенти опозиционери, които отиват да следват, да специализират или да довършат образованието си в чужбина, или просто да положат последните си изпити, макар че са получили разрешение за следване от Министерството на народното просвещение, а също, от друга страна, свободно се дават такива на студентите комунисти и на основини на кой закон те се ползват с тези привилегии?

2. Не смятате ли, г-н министре, да дадете възможност на тези студенти да завършат своето образование, като разпоредите до милицията да им се издават паспорти и да се третираат еднакво всички български граждани, за да не остане декларацията на правителството само едно литературно произведение?

Един от опозицията: От коя дата е питането?

Митю Седев (ЗНП): Питането е от 11 декември 1946 г. (Смях сред опозицията) Горедолу според правилника.

Председател Васил Коларов: Има думата секретарят Йордан Чобанов, за да прочете отговора на г-н министра на вътрешните работи.

Секретар Йордан Чобанов (к): Отговорът на г-н министра на вътрешните работи гласи така: (Чете) „Г-н председателю! В отговор на питането на народния представител Митю Иванов Седев относно отказването да се издадат паспорти на известни лица от страна на народната милиция, дължа да заявя следното: народната милиция има не само право, но и дълг да упражнява контрола върху заминаването на българските граждани зад граница. Такъв контрол съществува не само у нас, но и във всички други страни. Органите на Държавната сигурност са длъжни да следят кои лица излизат и влизат в нашата страна, какво представляват те и защо напускат страната. Разрешенията или отказите се основават на конкретни данни и проучвания за всяко отделно лице.

Известни ограничения по заминаването на младежи да следват в чужбина се правят и поради особеното положение както на нашата страна, във връзка с мирния договор, так и на други страни, в които има сериозни следвоенни затруднения.

Въпросът с излизането на младежи да следват в чужбина е свързан и с нашите валутни възможности. Ние не можем да си позволим да дадем луска да допускат да следват младежи навън, когато и у нас има същите дисциплини и тия младежи могат да следват или са записани да следват в нашите университети.

Що се отнася до младежи, членували в миналото в фашистки организации, които и сега са станали злостни народни врагове, то интересът на държавата, пък и нашият международен демократичен дълг ни налага да не позволяваме на такива елементи да напускат страната и излагат България в другите демократични държави.

Никому обаче не е отказан паспорт, само защото е бил член на една или друга опозиционна партия. Има случаи на отказване, но те се отнасят и до членове на отечественофронтовски партии, шом като те не отговарят на необходимите условия.

Трябва да се отбележи, че исканията за следване в чужбина са извършено много. Така например само в София през 1946 г. са подадени 1756 молби. От тях са разгледани 1641 и неразгледани до 18 декември 1946 г. към която дата са тия сведения — 115 молби. От разгледаните 1641 молби удовлетворени са 1112, отказано е на 248 и са останали без последствие, поради липса на документи или неспазване изискванията — 281 молби.

Причините, за да се откаже разрешение за заминаване в чужбина на лицата, визиращи в питането, са следните:

1. На Георги Господинов Генев, от с. Верен, Чирпанско, е отказано поради това, че той желае да следва строително инженерство в Чехословакия, а такава специалност ние имаме и в нашата Политехника. Освен това чехословашкото правителство само ограничи числото на наши студенти, които могат да следват в техните университети.

2. На Тенчо Благоев Петров, от гр. Хасково, е отказано поради това, че той е пристигнал и записан студент в Софийския университет.

3. На Колю Атанасов Георгиев, от с. Рупките, Чирпанско, е отказано, защото винаги е дружил и сътрудничил с легионери, водил е открита борба против трудово-кооперативното стопанство в селото, подбуждал е селяните към неподчинение и напускане на кооперативното стопанство и сам е изготвял заявления за целта, водил е престъпна агитация между селяните да не предават нарядните храни на Дирекция „Хранозпас“.

Очевидно не се касае до опозиционери, а до лица, едни от които могат да следват у нас, а други са злостни врагове и в никакъв случай не могат и не бива да бъдат пуснати навън. Излизането на такива врагове излага нашата страна, каквито случаи имаме вече, а от друга страна тия лица създават много неприятности и на наши приятелски народи.

Никой не може да отрече правото на органите на милицията строго да бдят за запазване интересите на нашата страна и държава. Министър: Антон Югов.

Председател Васил Коларов: (Към Митю Седев) Доволни ли сте от отговора на г-н министра?

Митю Седев (ЗНП): Не съм доволен и не мога да бъда доволен. (Възбуждения от мнозинството) Отговорът на г-н министра се изчерпва в общи приказки. Лицата, които аз посочвам, са антифашисти, концлагеристи, пострадали, и те не могат да бъдат третирани така.

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Митю Седев (ЗНП): Лъжа е, че единият бил записан тук. Той е записан там, има да взема два изпита.

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Митю Седев (ЗНП): Имат прекрасно държание хората.

Председател Васил Коларов: Моля, няма дебати.

Следва отговорът на питането на провадийския народен представител Дичо Тодоров Стоянов.

Има думата народният представител Дичо Тодоров.

Дичо Тодоров (ЗНП): (От трибуната. Чете) „Г-н министре! Знаете, че при настъпването на всяка нова година се подновяват патентите за правоупражняване кръчмарство. В навечерието обаче на новата година се съобщава на всички кръчмари, че с патент ще може да се снабди оня, който вземе милиционерско удостоверение, за снабдяването с което между другите документи трябва да се представи и бележка от Отечественния фронт. Ако в тая бележка обаче се впише, че лицето е от опозицията, милиционерско удостоверение не се издава на желаещия да се снабди с патент и по този начин много кръчми бяха затворени.

За да не бъде голословен, ще Ви посоча само няколко факти от многото такива.

1. На лицето Курти Колев, от гр. Провадия, не му е издадено милиционерско удостоверение поради това, че на 30 септември 1945 г. опозицията е направила събрание в неговия хан.

2. В с. Петров дол, Провадийско, имаше две кръчми, сега и двете затворени, поради това, че собствениците са опозиционери, а именно: кръчмата на Коста Лопанов и кръчмата на Велико Илиев.

Като Ви изясня тези факти, г-н министре, моля, да ми отговорите: 1. На основание на кой член и от кой закон се отнема правото на българските граждани да се грижат за своето препитание чрез кръчмарството, като се има пред вид, че за да бъдат затворени кръчмите в дадено селище, трябва да се произведе референдум, а не по решение на отечественофронтовските комитети?

2. Не намирате ли, че Вашите органи, като лишават по този начин хората от техния поминък, едновременно се лишават и държавата от данъците, които плащат кръчмарите за патенти, а също така и от приходите, които постъпват като косвени данъци от консуматорите — клиенти на кръчмите?

3. Че тази проява на Вашите органи е в пълно противоречие с декларацията на правителството в оня ѝ пункт, гдето се говори, че правителството ще оказва всеобща защита на физическия и умствен труд?

4. Какви мерки ще вземете, за да се премахнат тези беззакония и се даде възможност на хората свободно да упражняват своето занятие?

Това питане е подадено на 16 януари 1947 г., обаче отговор се дава сега.

Един от мнозинството: Да живеят кръчмарите, герои на физическия и умствен труд!

Друг от мнозинството: През фашисткия режим нали беше народен представител? Имаше ли питане от тебе за терор?

Дичо Тодоров (ЗНП): Ако се интересувам, ще проверя и ще видя в архивите на Народното събрание, че има и интерпелации, и питання.

Един от мнозинството: Няма нищо записано.

Дичо Тодоров (ЗНП): Аз не съм виновен.

Председател Васил Коларов: Има думата секретарят Йордан Чобанов, за да прочете отговора на г-н министра на вътрешните работи.

Секретар Йордан Чобанов (к): Г-н министърът на вътрешните работи дава следния отговор: (Чете) „Г-н председателю! Милиционерските органи не издават разрешителни за право на търгуване със спиртни напитки само на ония кръчмари, които не отговарят на условията, предвидени в закон за държавната милиция, независимо от политическите им убеждения и партийна принадлежност. Оф. бележките са служили на милицията само като едно от помощните средства при събиране на необходими сведения за моралния лик на съдържателите на тези заведения. Прочем такива бележки вече не се издават.

Що се отнася до конкретно посочените случаи, сведенията установяват следното:

1. Лицето Курти Колев, от гр. Провадия, не е съдържател на питейно заведение, а такъв е зет му, на когото е дадено разрешително за право на търгуване със спиртни напитки.

2. На кръчмарите от с. Петров дол, Провадийско, Коста Лопанов Иванов и Рада В Илиева местният комитет на ОФ не им е издал исканите бележки, но те не са правили никакви постъпки пред милицията за разрешителни.

Министър: Антон Югов.

Председател Васил Коларов: Доволен ли сте от отговора?

Дичо Тодоров (ЗНП): Искан да отговоря, за да се знае истината. Специално за тези случаи може да не са направени постъпки, обаче за всички други случаи това не е разрешено. Не съм доволен от отговора.

Председател Васил Коларов: Ще се отговори на питането на народния представител Калю Малев относно изискване оф. бележки при издаване на милиционерски разрешения за отваряне питейни и други заведения.

Има думата народният представител Калю Малев.

Калю Малев (ЗНП): (От трибуната) Г-н министре! При снабдяване с патенти на разни търговски заведения се изискват ред документи, между които и милиционерско разрешение. За да се издаде същото, тази година молителят следва да представи и оф. бележка. Такава обаче не всеки не се дава, или пък ако получи същата, в нея изрично се вписва, че е опозиционер, при който случай милицията не му дава разрешително.

На протестите от страна на искателите, секретарите на оф. комитети, а и самият милиционерски началник са им отговаряли, че по-вече не били отечественофронтовци, или че били дали заведенията си през време на изборната кампания на опозиционер за събрание, не ще им позволят да упражняват търговията си през настоящата година. Други пък са били отправяни към Никола Петков и Коста Лудчев да им дадат оф. бележки!

Затворени са заведенията на следните лица: Кирил Захариев — бозаджийница в гара Каспичан; Неделчо Стоянов — питейно заведение в гара Каспичан; Марко Панев — питейно заведение в гр. Нови пазар; Иван Иванов — питейно заведение в с. Плисков, Новопазарска околия; Иван Генов — питейно заведение в с. Плисков, Новопазарска околия; Сотир Димитров — питейно заведение в с. Сечище, Новопазарска околия; Димитър Аврамов — питейно заведение в с. Царево, Варненска околия, и Купен Стойчев — питейно заведение в гр. Варна.

Тези лица никога не са били фашисти, не са имали фашистки проявления и нямат съставени актове досега за нарушение на закони и наредби. Те са все дългогодишни търговци и чрез своята професия изкарват своята и на семействата си прехрана. (Възражения от мнозинството)

По силата на кой закон се искат въпросните оф. бележки от вашите органи и защо българският народ се дели на две категории по отношение на неговите права?

С тази неоправдана и своеволна мярка на неотговорни фактори не се ли нанасят чувствителни загуби на фиска, и то днес, когато пред г-н министра на финансите е поставена голямата задача да дири средства за покриване на държавните разходи?

Не намирате ли за необходимо да дадете бързи нареждания на тия ваши органи да не изискват оф. бележки?

Питането е от 22 януари 1947 г.

Председател Васил Коларов: Има думата секретарят Йордан Чобанов. Да прочете отговора на г-н министра на това питане.

Секретар Йордан Чобанов (к): Отговорът на г-н министра на вътрешните работи е идентичен с този, който беше даден на народния представител г-н Дичо Тодоров и гласи: (Чете)

„Г-н председателю! Милиционерските органи не издават разрешителни за право на търгуване със спиртни напитки само на ония кръчмари, които не отговарят на условията, предвидени в закона за държавната милиция, независимо от политическите им убеждения и партийна принадлежност. Оф. бележките са служили на милицията само като едно от помощните средства при събиране на необходимите сведения за моралния лик на съдържателите на тези заведения. Прочем такива бележки вече не се издават.

Що се отнася до конкретно посочените случаи, сведенията установяват следното:

1. Лицето Курти Колев, от гр. Провадия, не е съдържател на питейно заведение, а такъв е зет му, на когото е дадено разрешително за право на търгуване със спиртни напитки.

2. На кръчмарите от с. Петров дол, Провадийско, Коста Лопанов Иванов и Рада В. Илиева местният комитет на ОФ не им е издал исканите бележки, но те не са правили никакви постъпки пред милицията за разрешителни.

Министър: Антон Югов.“

Председател Васил Коларов: Доволен ли сте от отговора?

Калю Малев (ЗНП): Този отговор се даде на питането на представящия народен представител Дичо Тодоров.

Секретар Йордан Чобанов (к): Същият отговор е и на Вас.

Председател Васил Коларов (к): Доволен ли сте от отговора?

Калю Малев (ЗНП): Не съм доволен.

Председател Васил Коларов: Народните представители Иван Текемски и Митю Иванов Седев са отправили питання до г-н министра на вътрешните работи и до г-н министра на войната относно премахване на откритите листове в пограничните околии. На тези две питання министърът на вътрешните работи е дал единъкъ отговор.

Има думата народният представител Митю Седев, за да прочете питането.

Митю Седев (ЗНП): (От трибуната, Чете)

„Г-да министри! Съвсем естествено беше през време на войната един ивица земя от 40—50 км. край границата ни откъм Турция, Гърция и Югославия да бъде считана и обявена за военна зона с оглед отбраната на цялото отечество. По силата на това положение за движение на цивилни лица от едно селище до друго се изискват открити листове, което нещо съставлява мъчнотия за

местното население и е една голяма спънка за стопанския живот в тези краища. След сключване на примирието и изтегляне на нашите войски от тези зони, които загубиха своето значение поради настъпилата мирновременна обстановка, практикуването на откритите листове, станало сега излишна формалност поради крайно неэффективната контрола по тях, се използва от общинските милиционерски власти, ни повече, ни по-малко, като едно политическо средство за тормоз и преследване на опозиционните хора и деятели.

И ако все пак досега тези открити листове и контролата на движението из пограничните околии можеше да има някакво оправдание, то сега, когато България вече сключи мир и когато настъпи пълна мирновременна обстановка, практикуването на тези открити листове няма вече никакво оправдание, тъй като те съставляват само едно тежко бреме за населението.

Като имате това пред вид, моля ви, г-да министри, да ми отговорите: не смятате ли, че е вече крайно време да вземете мерки за премахването на откритите листове в пограничните околии, за да се възстанови свободно движение на българските граждани там, както това е навсякъде из републиката?

София, 19 февруари 1947 г.

Г-н председателю! Да прочета ли и питането на Иван Текемски?

Председател Васил Коларов: Няма ли го него?

Митю Седев (ЗНП): Ним! го.

Председател Васил Коларов: Тогава ще го отложим.

Има думата г-н секретарят да прочете отговора на министра.

Секретар Йордан Чобанов (к): (От трибуната) Г-н министърът на вътрешните работи дава отговор, който се отнася еднакво до питането на народния представител Митю Седев и до питането на народния представител Иван Текемски и който отговор гласи: (Чете)

„Г-н председателю! С постановление на Министерския съвет са определени граничните райони, в които е въведен специален режим. В тия райони движението става само с открити листове. Тоя режим ще продължи дотогава, докато Министерският съвет прецени, че не е необходимо повече да се поддържа такова ограничение.

В тоя момент тоя режим е необходим и, докато съществува, безусловно всички ще трябва с това да се съобразяват и се съобразяват с необходимите документи за движение в пограничната зона.

Абсолютно произволно и провокационно е твърдението на г-н Митю Иванов Седев, че издаването на открити листове и контрола на движението в пограничните райони било „ни повече, ни по-малко, като едно политическо средство за тормоз и преследване на опозиционните хора и деятели“. Господа опозиционерите не могат да правят изключение в България. Нека това добре да запомнят.“

Председател Васил Коларов: Доволен ли сте от отговор

Митю Седев (ЗНП): Не съм доволен.

Председател Васил Коларов: Г-да народни представители! На останалите питання ще се отговори в следващите заседания.

Председателството съобщава, че са възникнали в бюрото на Камарата следните предложения и законопроекти:

Първо, от Министерството на финансите — предложение за одобрение 5. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 7 април 1947 г., протокол № 60 — относно освобождаване от заплащане стойността на временно изнесените пред 9 септември 1944 г. забранени за износ амбалажи, машини и други стоки, които не са върнати в страната.

Предложението ще се раздаде на г-да народните представители и ще се постави на дневен ред.

Второ, от Министерството на финансите — законопроект за изменение на закона за 5% държавен заем 1943 г. („Държавен вестник“, брой 76, от 6 април 1943 г., и брой 186, от 16 август 1946 г.) и на чл. 2 от наредбата-закон за отсрочване четвъртата и петата вноски по 5% държавен заем от 1943 г. („Държавен вестник“, брой 258, от 21 ноември 1944 г.)

Законопроектът ще се раздаде на г-да народните представители и ще се постави на дневен ред.

Трето, от Министерството на финансите — законопроект за отпускане народна пенсия на Продав Стоянов Таракчиев и Донки Фр. Юренич Аппен.

Законопроектът ще се раздаде на г-да народните представители и ще се постави на дневен ред.

Четвърто, от Министерството на финансите — законопроект за освобождаване от заплащане на данъци, мита, бери и други плащания покупката на имота на ул. Велико Търново № 18 в София за нуждите на правителството на Съединените американски щати.

Законопроектът ще се раздаде на г-да народните представители и ще се постави на дневен ред.

Пето, от Министерството на вътрешните работи — законопроект за самоиздръжка на общинските стопански предприятия.

Законопроектът ще се раздаде на г-да народните представители и ще се постави на дневен ред.

Шесто, от Министерството на правосъдието — законопроект за изменение на чл. 22 от закона за устройството на съдилищата.

Законопроектът ще се раздаде на г-да народните представители и ще се постави на дневен ред.

Седмо, от Министерството на правосъдието — законопроект за изменение на закона за общинските съдилища.

Законопроектът ще се раздаде на г-да народните представители и ще се постави на дневен ред.

Осмо, от Министерството на народното здраве — законопроект за държавно аптечно предприятие.

Законопроектът ще се разгледа на г-да народните представители и ще се постави на дневен ред.

Минаваме към обявения за днес дневен ред: Първата точка е:

Одобрене предложението за одобрение 5. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 22 март 1947 г., протокол № 46 — относно освобождаването от акциз чистия спирт за Държавната военна фабрика в гр. Казанлък.

Моля г-н секретаря да прочете предложението.

Секретар Йордан Чобанов (к): (Чете)

„МОТИВИ

към проекторешението за одобряване на 5. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 22 март 1947 година, протокол № 46, относно освобождаването от акциз чистия спирт който Държавната военна фабрика в гр. Казанлък ще си достави през 1947 година.

Г-да народни представители! Държавната военна фабрика в гр. Казанлък редовно доставя за нуждите си чист 95° спирт, необходим за производството на взривни вещества.

През 1947 г., според стопанския план за същата година, фабриката ще си достави 80.000 литри 95° спирт, който подлежи на облагане с 500 лв. акциз на 1 литър 100° по силата на чл. 99, буква „в“, от закона за държавните привилегии, акцизите и патентите, или с 100 лв. акциз на литър 100° по силата на същия член, буква „е“, ако се преработи на етер. За цялото количество фабриката ще трябва да плати 38.000.000 лв. акциз, ако спиртът се употреби направо за изработка на взрив или 7.600.000 лв., ако предварително се преработи на етер.

Досега доставеният от същата фабрика спирт се освобождаваше от акциз с отделни постановления на Министерския съвет. През настоящата година фабриката продължава да произвежда стоки не само за държавни нужди, но и за пазара. Спиртът обаче е необходим само при производството на взривни вещества, доставяни за нуждите на Министерството на войната, а не и за тия, изработени за пазара. При това положение следва да се освободи от акциз спиртът 80.000 литри, които същата фабрика ще си достави през 1947 г. и ще употреби за производство на взривни вещества за нуждите на Министерството на войната.

Като имате пред вид изложеното, моля ви, г-да народни представители, да гласувате приложеното проекторешение.

Министър на финансите: Проф. д-р Ив. Стефанов

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобряване 5. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 22 март 1947 г., протокол № 46, относно освобождаването от акциз чистия спирт, който Държавната военна фабрика в гр. Казанлък ще си достави през 1947 г.

Одобрява се 5. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 22 март 1947 г., протокол № 46, което гласи: „Освобождава се от акциз, по чл. 59 от наредбата закон за държавните привилегии акцизите и патентите, чистият спирт, който Държавната военна фабрика в гр. Казанлък ще си достави през 1947 г. и ще употреби за производство на взривни вещества за нуждите на войската.“

Председател Васил Коларов: Моля г-да народните представители, които са съгласни с прочетеното проекторешение, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събранието приема.

Минаваме към втората точка от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за връщане имотите на преселниците от Беломорската област.

Моля г-н секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Йордан Чобанов (к): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за връщане на имотите на преселниците от Беломорската област

Г-да народни представители! Оприщването на Беломорската област след края на настоящата война се последва от завръщането на значителен брой българи, бежанци от тази област. Една част от тези бежанци изпадна в бедствено положение, поради това, че преди заминаването си за Беломорието бяха отчуждили имотите си в старите предели на страната устно или с частни писмени договори. За облекчаване на положението им Министерският съвет държи 17-то си постановление от 11 май 1945 г., протокол № 82, което в последствие се допълни с 19. постановление, от 12. X. 1945 г. — протокол № 156. Допуска се, завърналите се бежанци да получат обратно продадените от тях недвижими имоти, отстъпени с устни или частни писмени договори-обещания за продажба, като върнат полученото капаро, стойността на имота, неустойката по договора и стойността на направените подобрения върху имота.

Председател: ВАСИЛ П. КОЛАРОВ

Поради това, че в 17. постановление на Министерския съвет се възприе един начин на уреждане на въпроса, а с 19. постановление се върнаха в старото положение някои уредени вече въпроси по първото постановление, създадох се усложнения в правоотношенията между страните по тия договори.

Налага се обаче да се даде едно окончателно разрешение на положението, създадено от прилагането на поменатите министерски постановления, като се има пред вид извършеното досега и особените условия, съществували в различните области, откъдето са стигнали изселвания на бежанци и продажби на имоти. Установено е при това, че някои от купувачите, за да придобият имоти от бежанци, от своя страна са продали своя имот, а сега, като върнат имота на бежанца, остават ошетени и без имот. Този случай не е уреден в досегашните постановления и е особено болезнен в Кърджалийския край.

Като излагам горното, моля, г-да народни представители, ако сте съгласни, да приемете и гласувате предложения законопроект. Гр. София, март 1947 г.

Зам.-министър на земеделието,

министър на железниците, пощите и телеграфите: Ст. Тончев

ЗАКОНОПРОЕКТ

за връщане имотите на преселниците от Беломорската област

Чл. 1. Преселниците от Беломорската област, които са се завърнали в старите си местожителства, могат да искат, в срок от шест месеца след влизане в сила на настоящия закон, да си върнат владението на недвижките имоти, които те са отстъпили с устни или писмени частни договори за продажба или обещание за продажба, като върнат на купувачите по тия договори всичко онова, което са получили от тях по договора, както и стойността на направените подобрения върху имотите.

Същите имоти подлежат на връщане и когато те се намират във владение на трети лица. Последните, за броените от тях суми и направените подобрения върху имота, се удовлетворяват от сумите, дължими от преселника, съгласно предходната алинея; за разликата в повече на цената, за която е купен имотът, отговаря лицето, о което те пряко са договаряли.

Чл. 2. Подлежат на връщане, по реда на настоящия закон, и онези имоти, които сами купувачите по предходния член са отстъпили с устни или писмени частни договори за продажба или обещание за продажба на трети лица, за да се сподобят със средства за купуване на имотите от преселника. Исковете по този член могат да се предявят в шестмесечен срок, от датата на която е влязло в законна сила решението по иска на преселника.

Чл. 3. Молбата се подава до околийския съдия, който я разглежда преди всички други дела, след като събере доказателства, по начин, какъвто намери за добре. В случая на чл. 2, ищецът трябва да потвърди под клетва, че е отстъпил процесните имоти, за да се сподобие със средства, за да заплати купените от преселника имоти.

Решението подлежи на изпълнение по административен ред от общинския кмет, въз основа на заповед от околийския съдия, след като ищецът депозирал в съда или представи доказателства, че е заплатил дължимите по чл. 1 суми. Ако в шест-месечен срок от влизане в законна сила на решението не се поиска възстановяването по административен ред, решението се обезсилва.

Решението може да се обжалва в седмичен срок от съобщението пред областния съд, чието решение не подлежи на обжалване. Обжалването не спира изпълнението на решението, даже и срещу обезпечение.

Производството е безплатно.

Чл. 4. С влизане на решението в законна сила, сключеният договор за продажба или обещание за продажба на недвижкия имот се счита унищожен, ако ищецът заплати или депозира получените по този договор суми.

Чл. 5. Разпоредбите по този закон не се отнасят до имотите, които са отчуждени с нотариален акт или с частен акт, вписан съгласно чл. 25 от закона против спекулата с недвижими имоти, както и за случаите, когато стойността на направените подобрения надминава стойността на купения имот по пазарни цени, в момента на звеждане на иска.

Чл. 6. Настоящият закон отменява 17. постановление на Министерския съвет, от 11. V. 1945 г. („Д. в.“, бр. 114/1945 г.) и 19. постановление на Министерския съвет, от 12. X. 1945 г. („Д. в.“, бр. 243/1945 г.)

Председател Васил Коларов: Моля г-да народните представители, които са съгласни по принцип с прочетенния законопроект, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събранието приема.

Законопроектът ще се изпрати в комисията.

Г-да народни представители! За следното заседание, което ще стане утре, 15 часа, дневният ред ще се състои от останалите точки от дневния дневен ред, като се прибавят към тях и съобщенията в днешното заседание предложения и законопроекти.

Закривам заседанието.

(Закрито в 16 ч. 33 м.)

Секретари: { РАДА НОЕВА
ИОРДАН ЧОБАНОВ

Началник на Стенографското отделение: ТОДОР АНГЕЛИЕВ